



# Nádorové ochorenia hrubého čreva a konečníka

OD ROKU 1989 SA SLOVENSKÁ REPUBLIKA UDRŽIAVA NIELEN V EURÓPSKÝCH, ALE AJ CELOSVETOVÝCH ŠTATISTIKÁCH NA NERADOSTNÝCH PRVÝCH MIESTACH VO VÝSKYTE ZHUBNÝCH NÁDOROV HRUBÉHO ČREVA A KONEČNÍKA.

## Štatistické informácie

Do roku 1989 sa zvýšil počet nových ochorení takmer 3x a počet úmrtí viac než 2x. V absolútnych hodnotách je to takmer 3000 nových nádorov hrubého čreva a 2000 nádorov rekta ročne.

Od roku 1989 sa Slovenská republika udržiava nielen v európskych, ale aj celosvetových štatistikách na neradostných prvých miestach vo výskyte zhubných nádorov hrubého čreva a konečníka (kolorektálny karcinóm). Ochorenie sa najčastejšie vyskytuje vo vekovej kategórii nad 45 rokov. Najmä rakovina konečníka je častejšia u mužov než u žien.

Kolorektálny karcinóm je v našej populácii najčastejším zhubným nádorom tráviaceho ústrojenstva a druhou najčastejšou orgánovou lokalizáciou – hneď po nádoroch pľúc u mužov a nádoroch prsníka u žien.

Ročne pribúda v SR priemerne 53 nových ochorení na 100 tisíc obyvateľov.

## Príčiny ochorenia

### A/ NEOVPLYVNITELNÉ FAKTORY

- **genetická predispozícia** – Slováci majú dedičný sklon k rakovine hrubého čreva a konečníka. Túto hypotézu potvrdzujú nielen štatistické údaje o počte ochorení, ale aj výskum amerických vedcov, ktorí skúmali zvýšený počet výskytu tohto ochorenia v štátoch Nebraska a Arkansas. Zistili, že ide o potomkov stredoeurópskych emigrantov.
- výskyt ďalších rizikových ochorení hrubého čreva, tzv. **prekanceróz**
- **adenómy** – nezhubné nádory vyskytujúce sa v hrubom čreve
- **črevné polypy a divertikly** – sliznicové výčlipky (vačky tvorené vydutou črevnou stenou) s možnosťou nádorového zvratu
- **ulcerózna kolitída** – neinfekčný zápal sliznice hrubého čreva; pri tomto ochorení súvisí malígný zvrst s dĺžkou trvania ochorenia a rozsahom postihnutia čreva
- **rodinná záťaž** – výskyt kolorektálneho ochorenia u príbuzných v prvej línii (rodičia a súrodenci) zvyšuje riziko ochorenia dvojnásobne až trojnásobne. V medicíne sa používa termín „familiárna forma“ kolorektálneho karcinómu.

### B/ OVPLYVNITELNÉ FAKTORY

- **Strava** – tučná strava s malým podielom ovocia, zeleniny a vlákniny, nadmerný príjem červeného mäsa, konzumácia údenín, pečenie, vyprážanie a grilovanie - to všetko patrí medzi významné rizikové faktory tohto ochorenia.
- **Obezita** – zvyšuje riziko karcinómu tračníka u mužov na dvojnásobok, obézne ženy majú riziko vyššie o 40 percent.
- **Fajčenie** – podobne ako množstvo ďalších nádorov, aj kolorektálny karcinóm sa čoraz častejšie spája s nikotinizmom. Aktívni fajčiari majú dvojnásobné riziko ochorenia, ktoré narastá s dobou fajčenia.
- **Alkohol** – súvislosť so zvýšeným príjmom alkoholu a rizikom kolorektálneho karcinómu sa po prvýkrát popisala u konzumentov piva. Alkohol bráni regeneračným procesom DNA buniek hrubého čreva (kolonocytov) a spôsobuje deficit kyseliny listovej v organizme.

## Príznaky ochorenia

Príznaky ochorenia môžu byť spočiatku celkom nenápadné. Môže ísť o poruchy trávenia, pocity plnosti po jedle, bolesti brucha alebo striedanie hnačky a zápchy. Závažným príznakom sú tenezmy – prudké a bolestivé nutkanie na stolicu a prítomnosť hlienu alebo krvi v stolici. Prítomnosť tmavej natrávanej krvi (meléna) väčšinou súvisí so žalúdočnými vredmi alebo nádormi žalúdka. Obsah čerstvej, červenej krvi môže sprevádzať krvácanie z hemoroidov, trhliniek konečníka alebo alergické poškodenie črevnej sliznice najčastejšie bielkovinami z vajec, mlieka či múky. Je to však aj jednoznačne varovný príznak možnej prítomnosti nádoru čreva!

## Prevenia ochorenia

Preveniou tohto mimoriadne závažného ochorenia je aktívny prístup každého človeka k svojmu zdraviu, a to cestou ovplyvniteľných rizikových faktorov. Ide o dbanie na správnu výživu s obmedzením najmä červeného mäsa a údenín, a súčasne zvýšený príjem čerstvého ovocia, zeleniny a vlákniny. Ďalej by mal nasledovať adekvátny pitný režim a dopĺňanie vitamínov, minerálov a probiotík. Nesmierne dôležité je nefajčiť a obmedziť príjem alkoholu, najmä piva.

Z pozície vzťahu pacient–lekár nepodceňovať počiatočné príznaky, najmä ak sa objaví prítomnosť krvi v stolici. Veľmi dôležité sú preventívne prehliadky u praktického lekára, ktoré sú v intervale dvoch rokov.

Súčasťou preventívnej prehliadky je vyšetrenie stolice na tzv. skryté okultné krvácanie, ktoré zabezpečí praktický lekár. Ide o jednoduchý test, za ktorý pacient neplatí. Pre vekovú kategóriu 50–55 rokov sa robí každý rok, neskôr raz za dva roky.

## Metódy vyšetrenia a liečba ochorenia

Ak je test na okultné krvácanie pozitívny, ešte to neznamená, že máte rakovinu čreva. Ako sme už povedali, krv môže pochádzať z hemoroidov alebo trhlínok v konečníku.

Pacient sa odošle na optické vyšetrenie hrubého čreva – kolonoskopiu. Ďalej sa vyšetruje krv, a to na prítomnosť tumorových markerov, robí sa ultrazvukové vyšetrenie brucha a CT.

Pri pozitívnom náleze nádoru nasleduje chirurgický výkon s odstránením postihnutej časti hrubého čreva a spádových lymfatických uzlín.

Pacient potom absolvuje ďalšiu onkologickú liečbu vo forme chemoterapie a rádioterapie.

## Hlavné produkty Energy

**CYTOSAN, CYTOSAN INOVUM** – vďaka unikátnym vlastnostiam humínových látok vykazuje detoxikačný a ochranný vplyv na sliznicu hrubého čreva proti toxickým a kancerogénnym látkam v hrubom čreve. Dávkovanie 2– 3x denne 1 kapsula, dostatočne zapíjať. Detoxikačná kúra sa môže opakovať v jarných a jesenných mesiacoch.

**VIRONAL** – bylinný komplex vo forme kvapiek určený na regeneráciu hrubého čreva, pľúc a sleziny. Vo všeobecnosti posilňuje imunitný systém. Dávkovanie 3x denne 7 kvapiek pred jedlom.

**PROBIOSAN** – komplex dvoch probiotických kmeňov obohatených o zelenú riasu chlorella a inulín podporuje kolonizáciu hrubého čreva prínosnými bifidogénnymi baktériami. Potláča rozmnožovanie patologických baktérií a plesní. Výskum preukázal výrazné zníženie poškodenia DNA buniek hrubého čreva, tzv. kolonocytov. Dávkovanie 3x denne 1 kapsula po jedle.

## Doplňkové produkty Energy

**CHLORELLA** – zelená mikroskopická riasa obsahujúca zelené farbivo chlorofyl. Vykazuje silný detoxikačný a protizápalový efekt na sliznicu hrubého čreva. Imunitný systém posilňuje stimuláciu bielych krviniek – makrofágov a lymfocytov. Znižuje kyslosť črevného obsahu. Dávkovanie 2x denne 3 tablety po jedle.

**VITAMARIN** – obsahuje omega-3 masťné kyseliny, u ktorých sa preukázal preventívny účinok na vznik karcinómu hrubého čreva, prsníka a prostaty. Podstatné sú protizápalové účinky, keď sa chronický zápal považuje za prvé riziko malígneho zvratu. Dávkovanie 3x denne 2 tablety po jedle.

**IMUNOSAN** – komplex prírodných látok a betaglukánov na posilnenie imunitného systému. Protinádorové pôsobenie betaglukánov je dané stimuláciou bielych krviniek, tzv. prirodzených zabijakov, ktoré vyhľadávajú a likvidujú nádorové bunky a eliminujú nežiaduce účinky chemoterapie a rádioterapie. Dávkovanie 3x denne 1 tableta po jedle.

**B!OMULTIVITAMIN** – zdroj antioxidantných vitamínov A, C, E. Obsahuje dennú dávku kyseliny listovej, ktorej deficit je najmä u konzumentov piva jedným z rizikových faktorov podporujúcich vznik nádorov hrubého čreva. Pri dlhodobom dávkovaní 1x denne 1 tableta.

Doplňkové prípravky je vhodné striedať a môžu sa vzájomne kombinovať.

Uvedené dávkovanie prípravkov je orientačné a musí sa upraviť podľa stavu ochorenia, veku a reaktivity pacienta.

Kvôli presnejšej diagnostike a správnejmu výberu prípravkov odporúčame absolvovať vyšetrenie prístrojom Supertronic, ktorý pracuje na báze EAV. Toto vyšetrenie umožňuje odhalenie nedostatočnej energetickej funkcie jednotlivých orgánov a otestovanie najvhodnejších prípravkov na ich cieľnú regeneráciu.